

زمان پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل‌های هفتم تا نهم ادبیات پیش‌دانشگاهی

۱- معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده‌است؟

دشت (انعام)، قوالک (بازیگر دوره‌گرد)، منتشا (نوشته‌شده)، سمند (اسب سرکش)، زر (سپیدمو)، عقده (گره)، عیار (سنگ محک)، معمر (سال‌خورده)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲- در میان واژه‌ها و ترکیب‌های زیر، چند غلط املایی به چشم می‌خورد؟

«لات و لوط، فرط استیصال، خورده‌ای ذوق و قریحه، رجز و زجه، هول ناورد، سفیان عوف غامدی، علمای ترازاول، قهقهه و قلا، مهیب و دهشتناک، ائانه و بقچه»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳- در عبارت: «ملک گفت: چه خبر تواند بود در آن کس که از سهوهای دوستان اعراض نتواند نمود و از سر ایذا و آزار

چنان برتواند خواست که در مدت عمر بدان مراجعت نیبوند و به هیچ‌وقت و در هیچ‌حال بر صحیفه‌ی دل او از آن

اندک و بسیار نشانی یافته نشود و اعتذار و استغفار اصحاب را به اهتزاز و مصرت تلقی ننماید.» چند غلط املایی وجود

دارد؟

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۴- مجموعه شعر «زمستان» سروده‌ی و محصول دوره‌ی از دوره‌های شعر نیمایی است.

(۱) سهراب سپهری، دوم (۲) سهراب سپهری، سوم (۳) مهدی اخوان ثالث، دوم (۴) مهدی اخوان ثالث، سوم

۵- کدام گزاره درست نیست؟

(۱) دهه‌ی آغازین قرن چهاردهم را باید دورانی تعیین‌کننده برای ادب معاصر به‌ویژه داستان‌نویسی در نظر گرفت.

(۲) «شلوارهای وصله‌دار» مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه، نوشته‌ی رسول پرویزی است.

(۳) از اوایل عهد قاجاریه ترجمه‌هایی در دست است که از تسلط مترجمان این آثار به زبان مادری و بیگانه‌کایت دارد.

(۴) علی‌اکبر دهخدا از پیش‌گامان طنز‌نویسی در ادبیات معاصر به‌شمار می‌آید.

۶- کدام گزینه از نمونه‌های نقد آثار به‌شمار نمی‌آید؟

(۱) قصه‌های دوشنبه (۲) دیوان شرقی - غربی (۳) تئوری رنگ‌ها (۴) کویر

۷- مفهوم تمام بیت‌های زیر، به‌جز با مفهوم این بخش از شعر «خوان هشتم» هم‌خوانی دارد.

این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی‌عیار و شعر محض خوب و خالی نیست / هیچ هم‌چون پوچ عالی نیست

(۱) تا توانی هم‌چو «فیض» از مغز گو بگذر ز پوست / هم‌چو شعر شاعران بی‌مغز و لاطایل مباش

(۲) چون حدیث او کنی سرتابه پا گفتار شو / چون شراب او کشیدی، مست شو عاقل مباش

(۳) شعر حق پر مغز و شعر باطل از معنی تهی / آن بود دریای مواج این بود هم‌چون حباب

(۴) نیست شعر من چو شعر شاعران خالی ز مغز / تا توانی دل بتاب از شعر «فیض» و رو متاب

۸- آرایه‌های بیت «چون عقده‌ای به بغض فروبود حرف عشق / این عقده تا همیشه سر وا شدن نداشت» در کدام گزینه

درست مشخص شده‌است؟

- (۱) ایهام تناسب، استعاره، تشبیه، کنایه
 (۲) تناقض، استعاره، تشخیص، کنایه
 (۳) ایهام تناسب، تشبیه، تضاد، مجاز
 (۴) تناقض، مجاز، تشخیص، واج‌آرایی

۹- در کدام گزینه، واژه‌ای به کار گرفته شده‌است که نماد عرفان است؟

- (۱) کار ما شاید این است / که میان گل نیلوفر و قرن / پی آواز حقیقت بدویم
 (۲) کار ما نیست شناسایی راز گل سرخ / کار ما شاید این است / که در افسون گل سرخ شناور باشیم
 (۳) خوب می‌دانم، حوض نقاشی من بی‌ماهی‌ست
 (۴) من مسلمانم / قبله‌ام یک گل سرخ / جانماز من چشمه، مهرم نور / دشت سجاده‌ی من

۱۰- داستان‌های کدام گزینه با هم قابل‌مقایسه نیستند؟

- (۱) قابوس‌نامه - چهار مقاله
 (۲) مرزبان‌نامه - کلیله و دمنه
 (۳) عقل سرخ - سیرالملوک
 (۴) گلستان - مقامات حمیدی

پاسخ کلیدی

۴ (۴)	۱ (۳)	۴ (۲)	۳ (۱)
۱ (۸)	۲ (۷)	۳ (۶)	۳ (۵)
		۴ (۱۰)	۱ (۹)

پاسخ‌نامه‌ی تشریحی - تحلیلی

۱- گزینه‌ی ۳

دشت: فروش اول هر کاسب، دست لاف، پیش‌مزد
 انعام: بخشش، پاداش (انعام: چهارپایان)
 منتشا: نام شهری که در آن عصایی ستر و پرگره، ویژه‌ی درویشان ساخته‌می‌شد.
 سمند: اسب زردرنگ (و معمولاً تیزرو)
 توسن: اسب سرکش
 عیار: دزد و راهزن
 عیار: وسیله‌ی سنجش، سنگ محک

برای اشتباه نگرفتن واژه‌هایی این‌چنینی، به آخرین بخش کتاب املا و لغت در آزمون سراسری، به نام «اشتباه نشود»، مراجعه کنید.

۲- گزینه‌ی ۴

«لات و لوت» مرکب آتباعی است و فقط به همین شکل نوشته‌می‌شود؛ آن‌را با «لوط» - که نام قومی بود- و لوطی (منسوب به لوط) اشتباه نگیرید.
 خرده: اندک
 ضجّه: ناله و فریاد، شیون
 طراز: طرز و روش، نوع و گونه، ردیف و رتبه ⇐ طرازاول درست است.

«تراز» در زبان و ادبیات قدیم فارسی فقط نام وسیله‌ی بنّایی بوده است و کاربردهای تازه‌ی آن مانند «تراز انرژی»، «تراز مالی» یا «تراز کنکور» تازگی‌ها رواج پیدا کرده و در سؤال‌های املا مورد توجه نیست.

۳- گزینه‌ی ۱

۱- از سر چیزی برخاستن: کنایه از ترک کردن چیزی
 ۲- مسرت (هم‌ریشه‌ی سرور): شادی
 ایذا (هم‌ریشه‌ی «آذیت»): آزار و رنج
 اهتزاز: شاد شدن، به‌جنیش درآمدن

اعتذار: عذرخواهی

۴- گزینه‌ی ۴

دوره‌ی سوم شعر نیمایی با کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ آغاز می‌شود و به قیام پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ پایان می‌یابد. گرچه اغلب شاعران در این دوره به مضامین غیر سیاسی و غیر اجتماعی (تغزل، عرفان و ...) رو آورده‌بودند، اما همچنان بودند شاعرانی چون احمدشاملو و مهدی اخوان‌ثالث که در این فضای یأس و ناامیدی نیز از سرودن شعرهای اجتماعی و حماسی دست نکشیدند. مجموعه‌ی زمستان اخوان‌ثالث که شکل تازه‌ای از بیان را در شعر اجتماعی و حماسی ارائه می‌کند، در همین دوره (۱۳۳۵) منتشر شده‌است.

۵- گزینه‌ی ۳

لطفاً یا متن کتاب درسی را دقیق بخوانید یا لافل به «نکته‌های پنهان تاریخ ادبیات» در جلد دوم کتاب همایش ادبیات توجه کنید.

۶- گزینه‌ی ۱

۷- گزینه‌ی ۲ مفهوم مشترک دیگر شعرها: تنها زیبابودن شعر مهم نیست؛ شعر باید بیانگر معنایی خاص (اجتماعی، اخلاقی، عرفانی و ...) باشد تا ارزشمند به‌شمار آید.
معنای بیت دوم: وقتی سخن از خدا به‌میان می‌آید، باید عشق او سراپای انسان را فرا گیرد؛ عقل را یک‌سو نهد و تمام وجود انسان را به ستایش خداوند وا دارد.

۸- گزینه‌ی ۱ وجود «تناقض» در گزینه‌های ۳ و ۴، این دو گزینه را رد می‌کند.

«تضاد» هم در این بیت یافت نمی‌شود ← گزینه‌ی ۳ هم رد شد.
«عقده» در مصراع دوم استعاره از «حرف عشق» است.
«سر» مجاز از «قصد» است اما معنای دیگری از آن نیز به ذهن خطور می‌کند: «سرِ نخ»، که این معنا با عقده (گره) تناسب زیبایی دارد. (تا سرِ نخ را پیدا نکنیم هرگز نمی‌توانیم گره را باز کنیم!)
«به بغض فروبردن» کنایه از بیان‌نشدن و ناگفته‌ماندن است.

«حرف عشق» تشخیص نیست؛ زیرا منظور از این ترکیب سخن عاشقانه است نه به سخن در آمدن عشق!

۹- گزینه‌ی ۱ (به توضیحات پایان درس «صدای پای آب» خوب دقت کنید).

از آن‌جا که گل نیلوفر ریشه در مانداب و پلیدی دارد اما رو به سوی آسمان پاک، نمادی از عرفان است؛ یعنی برآمدن از پلیدی‌های جسم و رو آوردن به آسمان پاک معنا و عشق.

۱۰- گزینه‌ی ۴ مقدمه‌ی فصل نهم را با دقت بخوانید. (لطفاً)